

Riktlinjer för färdtjänst i Malmö stad

Riktlinjer för färdtjänst i Malmö stad. Antagna av tekniska nämnden 2021-08-31.
Beslutade av Kommunfullmäktige **DATUM**.

Riktlinjerna träder i kraft **2022-01-01**.

Riktlinjer för riksfärdtjänst anges i separat dokument.

Tillämpningsanvisningar för färdtjänst och riksfärdtjänst samt Taxevillkor (avgifter) för färdtjänst ansluter till och kompletterar Riktlinjer för färdtjänst och Riktlinjer för riksfärdtjänst. Tillämpningsanvisningar för färdtjänst och riksfärdtjänst och Taxevillkor för färdtjänst anges i separata dokument.

Samtliga ovan nämnda dokument innehåller de förutsättningar under vilka färdtjänstresor företas.

Observera att vid hänvisning till lagtext är det alltid den senaste tryckta versionen av Svensk Författningssamling som är den gällande.

Dessa dokument kan enbart överklagas genom laglighetsbesvär.

Den som är missnöjd med sitt individuella färdtjänstbeslut har möjlighet att anföra förvaltningsbesvär över beslutet, om detta meddelats enligt 6–10 och 12 §§ lag (1997:736) om färdtjänst (lagens 16 §).

Innehållsförteckning

Riktlinjer för färdtjänst i Malmö stad	1
1 Inledning.....	3
2 Definitioner	3
3 Färdtjänst	3
3.1 Vad är färdtjänst?.....	3
3.2 Vad är en färdtjänstresa?	3
3.3 Ansökan och utredning.....	3
3.4 Återkallelse av färdtjänstillstånd.....	4
3.5 Barn och färdtjänst.....	4
4 Resor med färdtjänst.....	5
4.1 Antal resor	5
4.2 Resor utanför Malmö inom Skåne, samt resor till Valjeviken	5
4.3 Resa med färdtjänst i annan kommun	5
5 Individuella villkor	5
5.1 Personbil.....	5
5.2 Specialfordon.....	5
5.3 Ledsagare.....	6
5.4 Lämnas till mottagare.....	6
5.5 Ensamåkning.....	6
5.6 Framsättesplats	6
5.7 Fällt framsäte.....	6
5.8 Två platser i baksätet.....	6
5.9 Helt baksäte.....	6
5.10 Liggande transport	6
5.11 Trappklättring.....	7
5.12 Färdtjänstresor till arbete, studier och daglig verksamhet utanför Malmö	7
6 Service, bagage och hjälpmedel	8
6.1 Generell service	8
6.2 Bagage och hjälpmedel	8
6.3 Syrgas	9
6.4 Ledarhund, service- och signalhund	9
6.5 Medresenär	9
6.6 Sällskapsdjur	9

1 Inledning

I detta dokument preciseras de riktlinjer som gäller för färdtjänst i Malmö stad. I fall av extraordinära händelser kan tekniska nämnden besluta om generella avsteg från dessa riktlinjer.

Föreslås att tekniska nämnden vid extraordinära händelser, som vid nu pågående pandemi, kan göra avsteg från regelverket, med exempelvis ensamåkning.

2 Definitioner

- Med "sökande" avses en person som har ansökt om färdtjänst.
- Med "kund" avses en person som har färdtjänstillstånd och som reser, eller har för avsikt att resa, med färdtjänst.
- Med "färdtjänst" avses resor som utförs med färdtjänstfordon.
- Med "färdtjänstfordon" avses de personbilar som används för att utföra färdtjänsten, samt specialfordon.
- Med "allmän kollektivtrafik" eller "allmänna kommunikationsmedel" avses i detta dokument trafik med stadsbuss, regionbuss, anropsstyrd linjetrafik, närtrafik eller tåg.

3 Färdtjänst

Rätten till färdtjänst regleras i Lag (1997:736) om färdtjänst. Färdtjänst är en form av

Förtydligande om att färdtjänst är en kommunal angelägenhet, bygger på samordning samt att sjukkostnader är en resekostnadsersättning som hanteras av Region Skåne är tillagt efter rådens påpekande.

kollektivtrafik och ett komplement till den allmänna kollektivtrafiken och utförs i huvudsak med personbil eller specialfordon. Färdtjänst benämns också som särskild kollektivtrafik och det är inte möjligt att boka en särskild chaufför eller i förväg bestämma resväg. Färdtjänst ska göra det möjligt för personer med

funktionshinder som inte är tillfälliga att förflytta sig och resa. Färdtjänst är en kommunal angelägenhet som bygger på samordning av resor i första hand. I färdtjänst ingår inte resor till och från sjukvård då sjukresor är en resekostnadsersättning och ligger under Region Skånes huvudmannaskap.

3.1 Vad är färdtjänst?

Färdtjänst är en persontransport och förutsätter att den som har tillstånd till färdtjänst följer med på resan. Färdtjänst får anlitas av den som efter ansökan fått tillstånd till det.

Tillståndet är alltid personligt och får inte överlåtas. Kund ska kunna styrka sin identitet i samband med en resa. Chaufför har rätt att vägra utföra resan om kund inte kan styrka sin identitet eller om chauffören bedömer att resan innebär omedelbar risk för liv, hälsa eller egendom.

3.2 Vad är en färdtjänstresa?

Med en färdtjänstresa menas att den som har tillstånd till färdtjänst åker från en geografisk punkt till en annan. En färdtjänstresa måste alltid påbörjas eller avslutas i Malmö kommun. Färdtjänst bygger i huvudsak på att man reser tillsammans med andra.

3.3 Ansökan och utredning

Ansökningar om färdtjänst handläggs av färdtjänstutredare i enlighet med bestämmelserna i Lag (1997:736) om färdtjänst och Förvaltningslagen (2017:900).

Ansökan om färdtjänst kan göras via e-tjänst, muntligen eller skriftligen på särskilda blanketter för ändamålet. Sökande kan vara en redan befintlig kund eller en ny sökande. Efter att ansökan och medicinskt utlåtande inkommit till Malmö stads Serviceresor görs en bedömning om uppgifterna som inkommit är tillräckliga. Om utredning ger stöd för att det behövs fler uppgifter kan sökande kallas till ett utredningssamtal hos en färdtjänstutredare. Vid varje ansökan görs en individuell bedömning avseende rätten till färdtjänst. Beslut som går den sökande emot kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol enligt Lag (1997:736) om färdtjänst.

Tillstånd till färdtjänst kan meddelas den som är folkbokförd i Malmö kommun och som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. Om sökande behöver ledsagare under resan ska tillståndet även gälla denne.

Enligt Lag (1997:736) om färdtjänst (9 §) beviljas tillstånd till färdtjänst under viss tid eller tills vidare. Det är den enskilde färdtjänstutredaren som bedömer hur lång period som kan beviljas utifrån hur kundens behov ser ut, samt utifrån vad som i övrigt framgår av utredningen. Färdtjänstutredaren tar hänsyn till att kollektivtrafiken kan komma att utvecklas och bli ännu bättre, när beslut fattas om hur länge tillståndet ska gälla.

Vid en ansökan om en ny period av tillståndet eller vid ansökan om tillägg i tillståndet, kan ett nytt aktuellt medicinskt utlåtande begäras in. Sökande kan då också kallas till ett utredningssamtal med en färdtjänstutredare.

3.4 Återkallelse av färdtjänsttillstånd

Tillstånd till färdtjänst kan återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns, till exempel om funktionshindret upphört eller om den som har tillstånd till färdtjänst har flyttat till annan kommun. Ett tillstånd får också återkallas om den som har tillstånd till färdtjänst har gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för tillståndet. Återkallelse kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol enligt Lag (1997:736) om färdtjänst.

3.5 Barn och färdtjänst

Barn är personer under 18 år. Vid alla åtgärder och beslut som rör barn ska barnets bästa beaktas vilket gäller för alla offentliga och privata organ enligt Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Om sökande är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder, det vill säga en bedömning om svårigheterna beror på ålder och mognad eller på funktionshindret.

För närvarande gäller att barn upp till 7-år inte fick resa utan sällskap av annan person. Denna gräns föreslås höjas till 9 år. Medresande behöver inte längre vara en vuxen person. Också en yngre mogen person kan resa med barnet. Föräldraansvar enligt föräldrabalken gäller, detta framgår av att barn mellan 9-12 år tillåts efter vårdnadshavares tillstånd resa ensamma. Förslag till höjning av åldersgränsen har skett för barnets bästa. Den nyligen antagna Barnkonventionens betydelse betonas.

Barn som har tillstånd till färdtjänst och är under 9 år får inte resa ensamma utan sällskap av annan person. Barn upp till 12 år beviljas regelmässigt tillstånd att ta med ledsagare. Barn mellan 9 och 12 år får efter vårdnadshavarens beslut resa utan sällskap.

4 Resor med färdtjänst

4.1 Antal resor

Den som har tillstånd till färdtjänst har rätt till att resa obegränsat antal resor inom Malmö kommun. En resa debiteras enligt antagen taxa.

Någon ändrad resetilldelning – att antalet resor skulle begränsas – föreslås inte. Av allmänna förvaltningsrättsliga principer följer att gynnande, inte tidsbegränsade beslut, normalt inte får ändras till den enskildes nackdel. Inskränkningar i en redan beviljad och pågående insats kan endast göras om det finns mycket starka skäl som talar för det.

4.2 Resor utanför Malmö inom Skåne, samt resor till Valjeviken

Då verksamhet vid Majenfors har upphört har detta resmål tagits bort från riktlinjerna

Resor utanför Malmö kommun, inom Skåne, debiteras enligt antagen taxa. Resan är alltid med färdtjänstfordon. Resor till Valjeviken debiteras enligt antagen taxa. Samtliga resor måste påbörjas eller

avslutas i Malmö kommun.

4.3 Resa med färdtjänst i annan kommun

Den som har tillstånd till färdtjänst och som vill resa med färdtjänst inom eller mellan två andra kommuner än Malmö kan beställa så kallade RIAK-biljetter (Resa I Annan Kommun). Resa med RIAK-biljett debiteras enligt antagen taxa och begränsas till maximalt 5 mil enkelresa.

5 Individuella villkor

5.1 Personbil

Den som har fysiska förutsättningar att resa i personbil beviljas detta färd sätt. Om hälsotillståndet så medger kan samordnade resor med specialfordon ske. Om chaufför gör bedömning att förflyttning inte kan genomföras på ett säkert sätt har chauffören rätt att vägra att utföra resan.

5.2 Specialfordon

Specialfordon kan beviljas den som inte kan förflytta sig in i och ut ur en vanlig personbil och därför måste sitta i sin rullstol under resa. Det är funktionshindret och inte hjälpmedlet som avgör rätten till att resa med specialfordon.

Rullstol ska förankras på ett säkert sätt med fyra spännpunkter för att kund ska kunna sitta kvar i den under resa.

Då komfortbälten inte längre skrivs ut som hjälpmedel har text om komfortbälte tagits bort.

I 5.2 är tydliggjort att det är funktionshindret och inte hjälpmedlet som avgör rätten att resa med specialfordon. Tidigare har de som kunnat resa med specialfordon också kunnat resa med personbil, men inte vice versa. Denna begränsning är nu borttagen så att den som har färdtjänsttillstånd för personbil också tillåts resa med specialfordon. Se även definitioner under punkten 2 där det anges att färdtjänstfordon är både personbilar och specialfordon.

Om chauffören gör bedömning att resa inte går att genomföra på ett säkert sätt har chauffören rätt att vägra utföra resa.

5.3 Ledsagare

Den som har tillstånd till färdtjänst kan ansöka om rätt att utan extra kostnad ta med en ledsagare vid färdtjänstresa med stöd av Lag (1997:736) om färdtjänst.

Färdtjänsttillståndet kan komma att villkoras så att tillståndet endast gäller för resor tillsammans med ledsagare, om färdtjänstutredare gör bedömning att det utifrån trafiksäkerhet eller av annat skäl är nödvändigt. Färdtjänsttillstånd kan även villkoras på detta sätt om det anses vara för ett barns bästa.

Ledsagare ska resa mellan samma adresser som kund. Ledsagare kan inte hämtas/lämnas på annan adress än kundens. Ledsagare får inte begära extra service av chaufför och inte heller medta egna hjälpmedel.

5.4 Lämnas till mottagare

Lämnas till mottagare kan, efter ansökan eller utredning, beviljas den som har tillstånd till färdtjänst och som på grund av sitt funktionshinder behöver följas av chaufför och lämnas till en annan person vid resmålet.

5.5 Ensamåkning

Ensamåkning kan, efter ansökan eller utredning, beviljas om ensamåkning är en förutsättning för att den som har tillstånd till färdtjänst ska kunna resa med färdtjänst. Ensamåkning är ett undantag från huvudregeln om att resa tillsammans med andra.

5.6 Framsättesplats

Framsättesplats kan, i personbil, efter ansökan eller utredning, beviljas den som har tillstånd till färdtjänst och som på grund av sitt funktionshinder inte kan förflytta sig in i och ut ur, eller inte kan sitta i färdtjänstfordonets baksäte.

5.7 Fällt framsäte

Plats med fällt framsäte kan, i personbil, efter ansökan eller utredning, beviljas den som har tillstånd till färdtjänst och som på grund av sitt funktionshinder är i behov av mer utrymme, och därför behöver fälla ryggstödet bakåt och/eller skjuta bak framsätet.

5.8 Två platser i baksätet

Två platser i baksätet kan, i personbil, efter ansökan eller utredning, beviljas den som har tillstånd till färdtjänst och som på grund av sitt funktionshinder har behov av motsvarande två platser i färdtjänstfordonets baksäte.

5.9 Helt baksäte

Helt baksäte kan, i personbil, efter ansökan eller utredning, beviljas den som har tillstånd till färdtjänst och som på grund av sitt funktionshinder är i behov av utrymme motsvarande ett helt baksäte.

5.10 Liggande transport

Liggande transport med bår i specialfordon kan, efter ansökan eller utredning, beviljas om den som har tillstånd till färdtjänst inte kan genomföra resan sittande.

Den som har beviljats liggande transport ska själv förflytta sig till och från den fasta baren eller ombesörja förflyttningen antingen med ändamålsenliga lyfthjälpmedel eller genom lyft av till exempel vårdpersonal eller anhöriga. Chaufför som utför transporten utför inga personlyft varken med eller utan lyfthjälpmedel. Kundens personvikt får inte överstiga 150 kg.

5.11 Trappklättring

Trappklättring är bistånd enligt annan lagstiftning och är inte någon lagstadgad rättighet enligt färdtjänstlagstiftningen.

Efter rådets påpekande har text om att trappklättring inte är någon lagstadgad rättighet enligt färdtjänstlagstiftningen lagts till.

Trappklättring i samband med färdtjänstresa är en tjänst som kräver särskilt tillstånd och förutsätter att kund har tillstånd till färdtjänst med specialfordon. Trappklättring kan av säkerhetsskäl inte beviljas om trapporna bedöms vara olämpliga för användning av trappklättrare, om rullstolen inte kan förankras säkert i trappklättraren eller om den totala vikten överskrider maxvikten för trappklättraren. Kundens personvikt får inte överstiga 120 kg.

Tillstånd till trappklättring utfärdas av färdtjänstutredare och tidsbestäms, till högst 6 månader efter bifall till ansökan för den enskilde individen. Längre period kan beviljas endast i undantagsfall. Kund ska kunna påvisa att denne har påbörjat anpassning av sin bostadssituation. Trappklättring beviljas av säkerhetsskäl som allra längst i sådana särskilda fall i ytterligare sex månader. Trappklättring kan endast nyttjas på kundens folkbokföringsadress eller enligt överenskommelse till en specifik adress för de kunder som har skyddade personuppgifter, i samband med en färdtjänstresa. Trappklättring utförs inte i yttertrappa till villa eller inne i bostad.

Trappklättring kan aldrig garanteras, trots beviljat tillstånd, då det är chaufför som slutligen avgör om förhållanden medger att trappklättring kan utföras.

5.12 Färdtjänstresor till arbete, studier och daglig verksamhet utanför Malmö

Den som har tillstånd till färdtjänst kan, efter ansökan, debiteras en fast månadskostnad enligt antagen taxa för sina resor till och från adress för sysselsättningen, som avser arbete, arbetsträning, studier över grundskolenivå eller daglig verksamhet jämlikt LSS. I samband med ansökan ska intyg som styrker sysselsättningen bifogas.

Regler för trappklättring har skärpts. Trappklättring är bistånd enligt annan lagstiftning och både personsäkerhetsmässigt som arbetsmiljömässigt innefattar trappklättring skaderisker. Trappklättring föreslås endast att godkännas under sex månader, i undantagsfall ytterligare sex månader, och kan endast nyttjas på kundens folkbokföringsadress, eller enligt överenskommelse till en specifik adress för de kunder som har skyddade personuppgifter. Trappklättring förutsätter särskilt tillstånd men kan aldrig garanteras som en del av en färdtjänstresa, och utgör heller ingen sådan. Denna ändring har skett för att uppnå likhet med vad som gäller för färdtjänst bedrivna genom den regionala kollektivtrafikmyndigheten.

Resor till och från studiecirkelverksamhet eller annan utbildning som inte är yrkesinriktad betraktas som fritidsresor och är inte inkluderade. Inte heller resor som bekostas av staten eller kommunen enligt annan lag eller förordning är inkluderade.

6 Service, bagage och hjälpmedel

6.1 Generell service

- Hjälp med öppnande och stängande av fordonets dörr.
- På och avstigning in i och ut ur fordon.
- Vid behov, hjälpa till med bilbältet.
- Lasta i och ur kunds hjälpmedel och bagage.

Denna service ska utgöra en naturlig del i utförandet och kund ska inte behöva begära denna hjälp.

6.2 Bagage och hjälpmedel

Färdtjänst är en persontransport. Om kund har behov av att ta med ett hjälpmedel i färdtjänstfordonet för att kunna genomföra resan, får följande av sjukvården, region eller kommun, förskrivna hjälpmedel medföras i personbil, i mån av plats i fordonet; bockar, rollator, rullstol och sportrullstol.

Följande av sjukvården, region eller kommun, förskrivna hjälpmedel får medföras i specialfordon, i mån av plats i fordonet; bockar, rollator, rullstol, sportrullstol och elrullstol med eller utan styre (lätt eller tung).

Utöver hjälpmedel har kund rätt att ta med sig två handbagage eller kassar som har max mått 55 x 50 x 30 cm per kolli. Den totala maxvikten får ej överstiga 10 kilo per kund.

Följande får inte medföras i handbagage: farligt gods, såsom explosiva och brandfarliga föremål och vätskor samt giftiga, smittbärande och frätande ämnen etcetera, skjutvapen, om inte slutstycket eller annan vital del avlägsnas och förvaras skild från vapnet eller andra föremål som kan medföra besvär eller obehag för andra resenärer eller som kan förorsaka skada.

Om kund ska resa till tågstation eller flygplats kan kund ta med sig två väskor. Vid semesterresa kan kund mot en avgift enligt antagen taxa ta med sig ytterligare hjälpmedel om dessa ryms i det fordonsslag som färdtjänsttillståndet avser, samt kan hanteras och förankras på ett trafiksäkert sätt.

Hjälpmedel och bagage måste rymmas i det fordonsslag som färdtjänsttillståndet avser, samt kunna hanteras och förankras på ett trafiksäkert sätt. I mån av plats kan barnvagn medföras. Chaufför har rätt att neka medtagande av hjälpmedel och bagage om så inte kan ske.

Under punkten 6 är förtydliganden föreslagna avseende bagage och hjälpmedel samt syrgas beträffande omfattningen av dessa som kan tas med på färdtjänstresan. Det är resans ändamål som styr antalet, storleken etc. – inte uppehållet/vistelsen på annan plats. Antalet medresenärer föreslås sänkas från tre personer till två personer. För sällskapsdjur betonas att taxa gäller för medtagande av sällskapsdjur, dock inte för ledarhund, service- och signalhundar.

Beträffande hjälpmedel har det också betonats att det är av sjukvård förskrivna hjälpmedel som kan tas med på färdtjänstresa. Dessa ändring har skett för att uppnå likhet med vad som gäller för färdtjänst bedriven genom den regionala kollektivtrafikmyndigheten.

Av nu gällande föreskrifter har inte framgått att Malmö tillåter s.k. extra behjälplighet/generell service som redogörs för i punkten 6.1. Detta görs i praktiken redan och beslut därom fattas av färdtjänstutredare, varför det förtydligas.

6.3 Syrgas

Vid behov av syrgas under resa ska behållare förvaras i transportväska avsedd för ändamålet. Medtagande av syrgas i transportväska avsedd för ändamålet får ske med maximalt 6 gasflaskor motsvarande en sammantagen volym av maximalt 5 liter.

6.4 Ledarhund, service- och signalhund

Ledarhund, service- och signalhund får medföras utan kostnad vid färdtjänstresa. Detta gäller även när hund är under utbildning. Resa samplaneras inte med andra resenärer varför ensamåkning beviljas regelmässigt. Behovet av ledarhund, service- och signalhund ska styrkas med intyg.

6.5 Medresenär

En medresenär är en person som följer med som sällskap på resan. Kund måste föranmäla medresenär och antalet medresenärer i samband med bokning av resan. För medresenär betalar kund en avgift enligt antagen taxa. Barn kan medfölja som medresenär och måste vara föranmälda. Barn under 7 år reser utan extra kostnad.

Kund har rätt att ta med sig upp till två medresenärer inklusive eventuell ledsagare vid färdtjänstresa under förutsättning att det finns plats. Om samtliga medresenärer är barn tillåts maximalt tre barn under förutsättning att de får plats, inklusive eventuella bilbarnstolar, i det fordonsslag som färdtjänstillståndet avser.

Medresenär ska resa mellan samma adresser som kundens. Medresenär kan inte hämtas/lämnas på annan adress än resenärens. Medresenär får inte begära extra service av chaufför och inte heller medta egna hjälpmedel. Medresenär ska aldrig innebära att ett annat fordonsslag behöver bokas än det som kunds färdtjänstillstånd avser. Medresenär har inte rätt till särskild plats i fordonet.

6.6 Sällskapsdjur

Sällskapsdjur får medföras vid färdtjänstresa, i mån av plats, mot en avgift enligt antagen taxa. Samtliga sällskapsdjur ska färdas i bärbar transportbur eller sele som förankras i kombiutrymmet. Transportburens storlek får inte begränsa kunders möjligheter att medtaga hjälpmedel. Kund ansvarar för att Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om transport av levande djur efterföljs. Kund ansvarar för all hantering av sitt sällskapsdjur samt ser till att det inte förorsakar skada eller obehag under resan.

Medförande av sällskapsdjur måste anmälas vid bokning av resa. I fall då ovanstående regler inte följs kan kund nekas medföra sällskapsdjur vid resa, eller bli avisad från fordonet.